

„Klasy/sieci współpracy – nowa perspektywa, nowe podejście”

Natalia Rybarczyk-Kwiecień

Forum Gospodarcze
Powiatu Tomaszowskiego
12 czerwca 2015

Trochę teorii

- Teoria klastrów dotarła do Europy ze Stanów Zjednoczonych. Za jej prekursora i twórcę uważany jest znany amerykański ekonomista kierownik Instytutu Strategii i Konkurencji na Harvard Business School, **Michael E. Porter**, który po raz pierwszy użył sformułowania „klaster przemysłowy” w książce „The Competitive Advantage of Nations” („Przewaga konkurencyjna narodów”)w 1990 roku.

Źródło: www.sharedvalue.org

Trochę teorii

Klastry mogą powstawać właściwie we wszystkich sektorach gospodarki. Występują zarówno **w przemyśle i usługach, w sektorach wysokich technologii, jak i sektorach tradycyjnych**. Charakteryzują się również **różnym poziomem innowacyjności i zaawansowania technologicznego**, a tym samym różnymi perspektywami oraz strategiami rozwoju.

Nie ma jednego „wzoru” na silny, perspektywiczny klaster! Każdy klaster to niepowtarzalny układ.

Źródło: www.pi.gov.pl

Przykłady klastrów

Wśród najbardziej znanych przykładów klastrów można wymienić;

Dolinę Krzemową (półprzewodniki i technologie informatyczne,

brytyjskie Cambridge (biotechnologia, przemysł komputerowy i informatyczny),

California Wine Cluster (klaster winiarski)

klastery w hiszpańskiej **Katalonii** (np. **klaster skórzany Igualada**)

Cenne wskazówki:

Wszystkie klastery mogą osiągnąć sukces, jeżeli mają właściwą strategię

Najpierw ludzie, potem strategia

Bądźcie dumni z tego kim jesteście i co macie

Co to jest klaster ?

„Klaster jest to **geograficzne skupisko** wzajemnie powiązanych firm, wyspecjalizowanych dostawców, jednostek świadczących usługi, firm działających w pokrewnych sektorach i związanych z nimi instytucji (na przykład uniwersytetów, jednostek normalizacyjnych i stowarzyszeń branżowych) w poszczególnych dziedzinach, **konkurujących między sobą, ale również współpracujących**. Klastry osiągające masę krytyczną (niezbędna liczba firm i innych instytucji tworząca efekt aglomeracji) i odnoszące niezwykle sukcesy konkurencyjne w określonych dziedzinach działalności, są uderzającą cechą niemal każdej gospodarki narodowej, regionalnej, stanowej, a nawet wielkomiejskiej, głównie w krajach gospodarczo rozwiniętych.*

*M. Porter Harvard Business School

Klaster jest zjawiskiem ekonomicznym charakterystycznym dla gospodarki danego terytorium.

Źródło: L.Palmen,M.Baron, „Przewodnik dla animatorów inicjatyw klastrowych”, PARP, Warszawa ,2011

Cechy klastra

źródło: The Cluster Policy Whitebook, Anderson T., 2004

- **Koncentracja geograficzna**
- **Specjalizacja** (klastry są zlokalizowane wokół podstawowej działalności)
- **Liczni aktorzy** (przedsiębiorcy, wyspecjalizowani dostawcy, jednostek świadczących usługi, przedsiębiorstwa w sektorach podległych i w sektorach powiązanych, producenci produktów komplementarnych, producenci i dostawcy maszyn i urządzeń, podwykonawcy, instytucje finansowe, IOB, uczelnie wyższe, instytucje sektora badawczo-rozwojowego, izby handlowe, zrzeszenia gospodarcze, instytucje certyfikujące i normalizujące)
- **Koopetycja** (kombinacja konkurencji i kooperacji określająca relacje pomiędzy aktorami)
- **Masa krytyczna** (wymagana, aby zachować właściwą dynamikę, klastry to nie działania krótkoterminowe, ale zjawisko ciągłe z długoterminową perspektywą działania)
- **Innowacje** (aktorzy zrzeszeni w klastrze przyczyniają się do powstania zmiany technologicznej, biznesowej i organizacyjnej)

Co to jest inicjatywa klastrowa?

Inicjatywa klastrowa natomiast jest **świadomym, zorganizowanym przedsięwzięciem**, mającym na celu w sposób bardziej usystematyzowany wpływać na potencjał rozwojowy danego klastra. W inicjatywę zaangażowani są kluczowi gracze danego klastra: przedstawiciele sektorów gospodarczego, naukowego, publicznego. Inicjatywy klastrowe są finansowane przez ich uczestników, formy pierwotnie projektowe przekształcane są najczęściej w bardziej formalne struktury.

Inicjatywa klastrowa jest zatem formą organizacyjną, gromadzącą kluczowych graczy klastra na rzecz ich rozwoju.

Formy organizacyjne inicjatywy klastrowej- dopasowanie do potrzeb

W zależności od tego która kategoria przeważa (firmy, administracja, nauka-prawne ograniczenia), czy w planach są wspólne produkty, inwestycje czy platforma współpracy etc.

- Stowarzyszenie
- Izba gospodarcza
- Fundacja
- Spółki handlowe
- Odmiany partnerstwa (spółka cywilna, umowa partnerska, konsorcjum)

Koordynator klastra- konkretny podmiot prawny wyznaczony do koordynacji uzgodnionych działań.

Korzyści dla uczestników klastra

- Nawiązywanie współpracy oraz nowych kontaktów
- Inwestycje w kapitał ludzki(dostęp do dedykowanych usług doradczych, informacyjnych i szkoleniowych)
- Wpływ na tworzenie kierunków szkolnictwa zawodowego
- Współpraca firm klastra z uczelniami i instytutami badawczymi
- Działania promocyjne(wspólna oferta, organizacja spotkań i konferencji(w tym międzynarodowych)
- Misje gospodarcze/udział w targach zagranicznych

Rola samorządu terytorialnego

Klastry oddolne(bottom-up)-promowanie

Klastry odgórne(bottom-down)

- Uwzględnianie klastrów w dokumentach strategicznych
- Promowanie koncepcji klasteringu (fora gospodarcze, spotkania, szkolenia, case study)
- Działania animujące-tworzenie przestrzeni do dialogu i współpracy pomiędzy różnymi środowiskami
- Działania inicjujące dalszy rozwój inicjatywy klastrowej poprzez utworzenie właściwej konstrukcji prawnej

Łańcuch wartości-aktorzy klastra

autor: Jakub Karp, Associate Trainer European Foundation for Clusters Excellence

Działalność wspierająca

INFRASTRUKTURA KLASTRA (urzędy gmin, starostwa powiatowe, jednostki organizacyjne, urzędy marszałkowskie, ministerstwa)

ZASOBY LUDZKIE (szkoły, uniwersytety, firmy szkoleniowe, firmy konsultingowe, cechy rzemiosł, izby czeladnicze, ZDZ, CKU, agencje zatrudnienia, Urzędy Pracy)

ROZWÓJ TECHNOLOGII (laboratoria, instytuty naukowo-badawcze, uniwersytety, centra transferu technologii, centra badań i rozwoju, biura projektowe)

ZAOPATRZENIE (agencje rozwoju, agencje rynku, izby handlowe, centra obsługi inwestora i eksportera, stowarzyszenia branżowe, organizacje klastrowe, parki technologiczne, banki)

MARŻA

Działalność podstawowa

DOSTAWY

(firmy transportowe, producenci komponentów, części, surowców i materiałów)

PRODUKCJA

(producenci i ich konkurencja)

DYSTRYBUCJA

(magazyny, firmy transportowe)

MARKETING I SPRZEDAŻ

(agencje reklamy i marketingu, media, call center)

OBSŁUGA

POSPRZEDAŻOWA

(firmy montażowe, serwisy, ubezpieczyciele)

MARŻA

Potencjalny klaster
przemysłu drobiarskiego?

Związek Zrzeszeń Hodowców I Producentów Drobiu

Krajowa Izba Producentów Drobiu i Pasz

Krajowa Rada Drobiarstwa

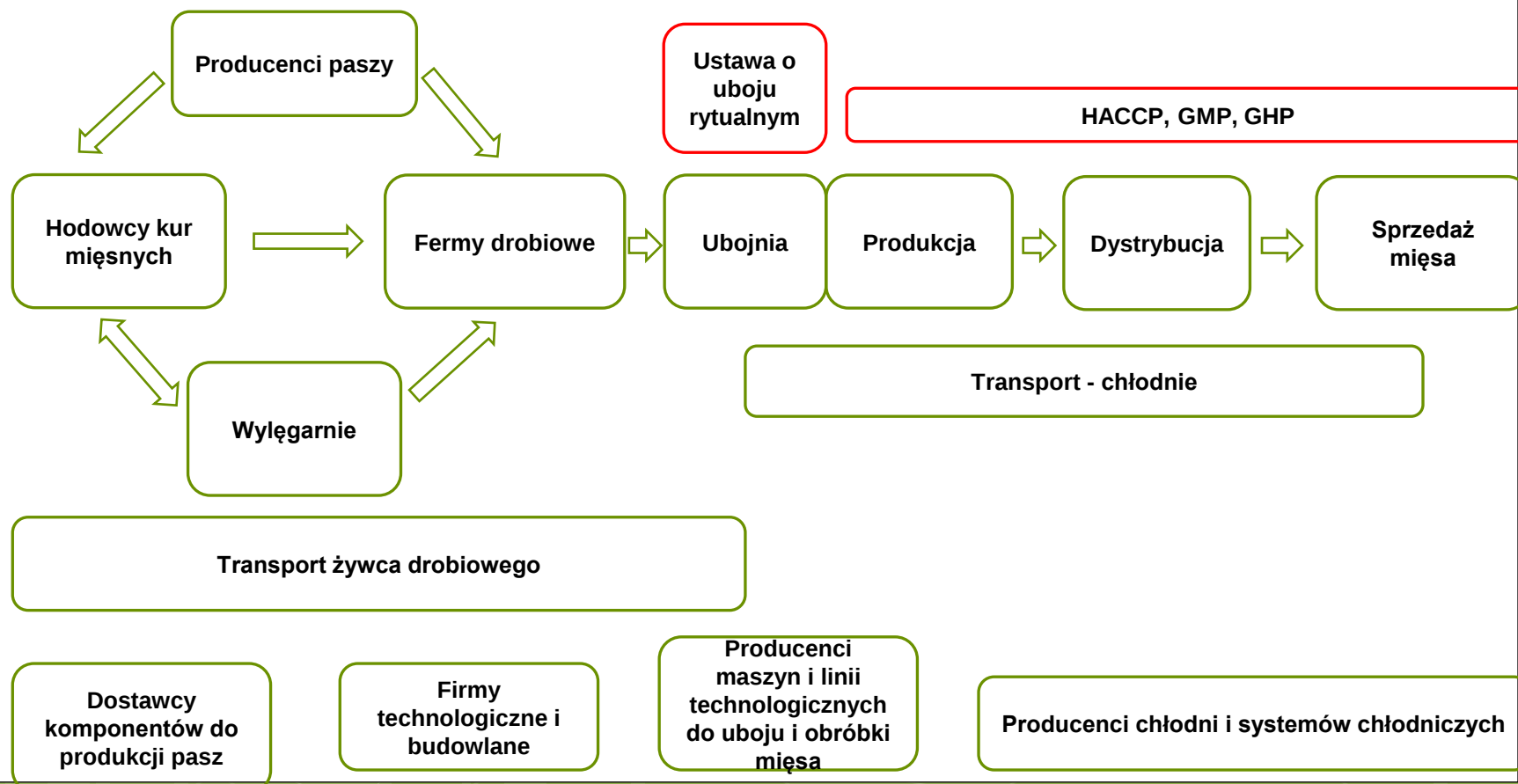
Wojewódzcy i powiatowi lekarze weterynarii

Szkoła Główna
Gospodarstwa
Wiejskiego

Politechnika Łódzka
Wydział Biotechnologii i
Nauk o żywności

Zakład Drobiarstwa -
Wydział Hodowli i Biologii
Zwierząt (Uniwersytet
Przyrodniczy Poznań)

Główny Inspektorat Sanitarny, Wojewódzkie Inspektoraty Sanitarne, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, Laboratoria

Związek Zrzeszeń Hodowców I Producentów Drobiu

Krajowa Izba Producentów Drobiu i Pasz

Krajowa Rada Drobiarstwa

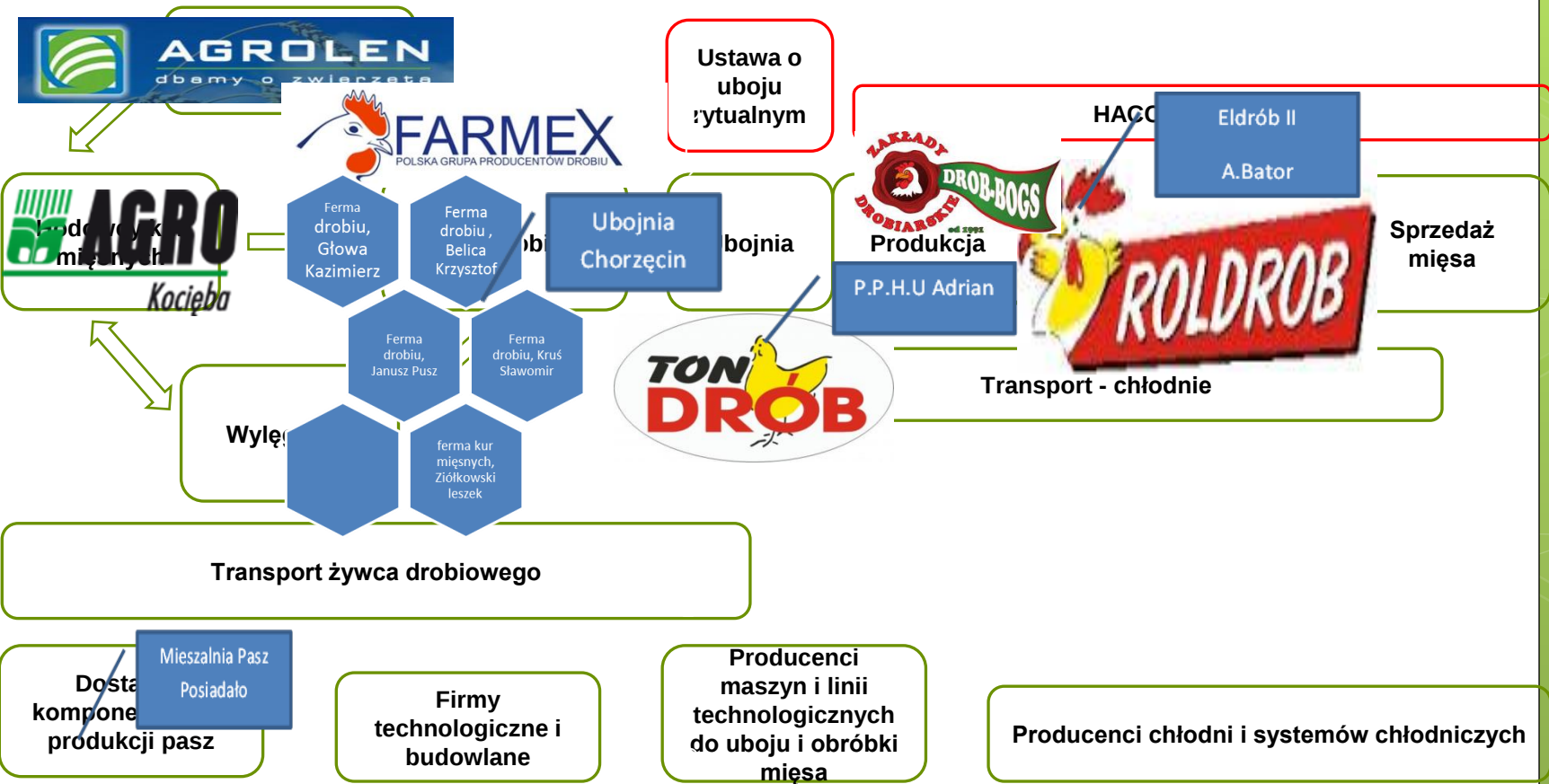
Wojewódzcy i powiatowi lekarze weterynarii

**Szkoła Główna
Gospodarstwa
Wiejskiego**

**Zakład Drobiarstwa -
Wydział Hodowli i Biologii
Zwierząt (Uniwersytet
Przyrodniczy w Poznaniu)**

Główny Inspektorat Sanitarny, Wojewódzkie Inspektoraty Sanitarne, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, Laboratoria

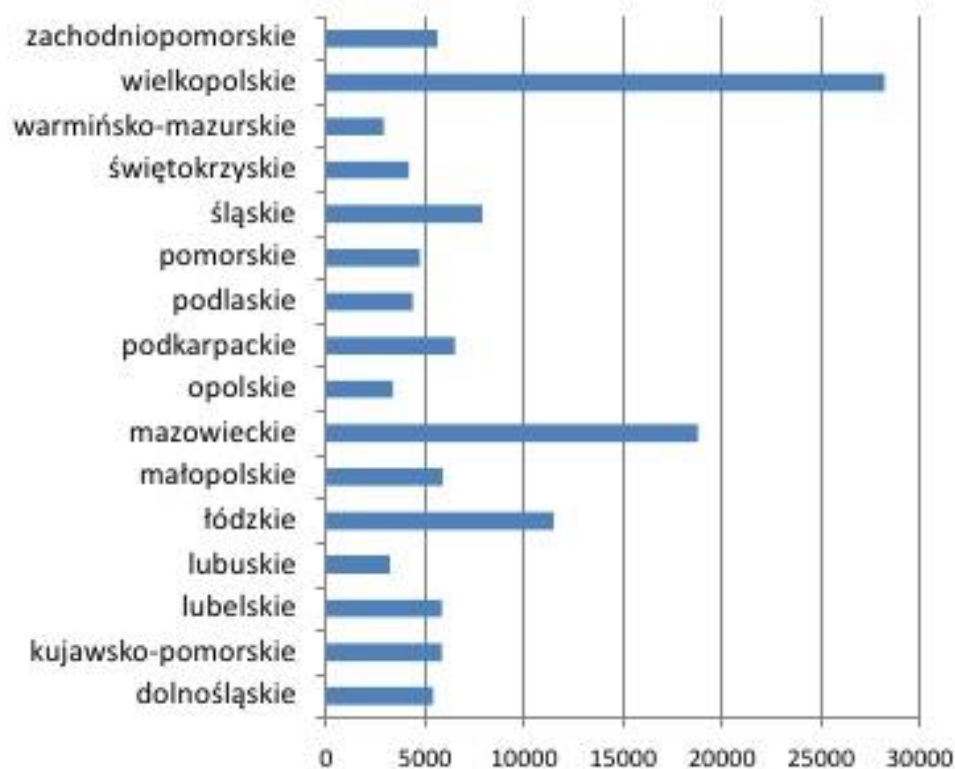
Województwa wielkopolskie i mazowieckie charakteryzują się najwyższą produkcją drobiu w Polsce

Koncentracja ferm kurzych w 2009 r. [%]

min max

Ilość drobiu 2009 r. [tys. sztuk]

Obornik kurzy – ze względu na dużą zawartość azotu nie może stanowić podstawowego substratu biogazowni. Jest natomiast doskonałym uzupełnieniem do podstawowego zestawu surowców. Nadaje się zarówno z brojlera (obornik ze słomą) bądź z niosek (bez słomy). Substrat tego typu często wymaga dodatkowych przygotowań (wcześniej rozdrobniona słoma, odpowiednie przechowywanie ze względu na odór)

Nowa perspektywa finansowania

- Nie ma środków wprost dla koordynatorów klastrów na budowanie powiązań
- Więcej możliwości ubiegania się o dofinansowanie będą miały MŚP (ale we współpracy między sobą oraz z uczelniami)
- POIR 2014-2020, os V: wsparcie prowadzenia B+R przez przedsiębiorstwa oraz konsorcja naukowo-przemysłowe, od pomysłu do go global (wejście na rynki międzynarodowe)

Dziękuję za uwagę

Natalia Rybarczyk-Kwiecień

Kontakt: Starostwo Powiatowe, Referat Pozyskiwania
Środków Pomocowych

Tel: 44 724 21 27 wewn.220

E-mail: europa@powiat-tomaszowski.pl

nataliarybarczyk@vp.pl